

BOHUMILA SARNOVÁ Na podzimní notu

*Už je podzim
hnědá hlína
lepší se nám na paty.
A z modrého nebe zbylo
jenom Hance na šaty.
Draku hledej mezi mraky
ještě kousek plátnka.
Ať si může modré šaty
ušít také maminka.*

Tuto básničku a mnoho dalších půvabných říkanek znám od dětství z knížky Josefa Čapka. Vzpomínám na ni s nastávajícím obdobím podzimu, a právě tou obyčejnou říkankou, která mi vytanula na mysl. Výstižně vystihla podzimní období pro vnímavé malé čtenáře. Říkanek a mnoho dalších si pamatuji dodnes. Možná i tato skutečnost ve mně vyvolává nostalgii na dětský svět dávno odvátný časem.

Možná se i střípky z takových vzpomínek uložily kdesi v mé mysli a navázaly na moje vnímání světa. Možná také právě přívlastcích – tak je například – jablečný. To, když v tu dobu na stromech v ovocných sadech zrají jablka. Jablka raná, tedy ihned v ten moment k nakousnutí i jablka, která nazýváme zimní. Nečekáme, až nám je podzimní vítr pohází po zemi, ale trháme ty vybarvené krásky opatrně do košíků a šetrně je ukládáme domů k postupnému dozrávání.

Teď se však vrátím k původnímu záměru, jak uvádím v názvu článku, a napíšu přece jen něco málo o podzimu. Ten má tolik odstínů, kolik se odráží v právě padajícím listí. Je mnoha barevný. Když budeme mluvit o podzimu v pouhých přívlastcích – tak je například – jablečný. To, když v tu dobu na stromech v ovocných sadech zrají jablka. Jablka raná, tedy ihned v ten moment k nakousnutí i jablka, která nazýváme zimní. Nečekáme, až nám je podzimní vítr pohází po zemi, ale trháme ty vybarvené krásky opatrně do košíků a šetrně je ukládáme domů k postupnému dozrávání.

Vzpomínám na moji kamarádku ze školních dob a na sad jejích rodičů. pečlivě ošetřované kmeny, polokmeny i zákrsy, stojící v přesném zástupu v několika řadách, vydávaly v podzimu své nejkrásnější plody. Bylo nesnadné, vybírat z tolika

druhů a potažmo chutí sladkého jablečného ovoce.

Ve škole jsem nosila na výtvarnou výchovu ta nejbarevnější jablka a snažila se na čtvrtku zachytit tu jejich nádhernou barevnost, lesk – jen ta chuť a vůně se nedala zpodobnit na výkresu.

Další barvou podzimu je světle zelený odstín obyčejné hlávky zelí. Když do místního zelinářství za dob mého dětství dorazila zásilka této zeleniny, napumpoval tatínek gumy jízdního kola, aby tu tíhu uvezlo. Na řídítka vpravo i vlevo a vzadu na nosič naložil do velkých plátěných tašek zakoupené zelné hlávky a složil tu křupavou záležitost v naší kuchyni. Tam už byl připravený velký váh a maminka v zástěře a s nožem. A rozkrojovalo se a čtvřtilo a vykrajovaly se košťály.

Ty čerstvě osvobozené středy hlávek jsem měla nejraději. Byly křupavé, šťavnaté, jako čerstvě narostlý mladý kedluběn. Vedle stolu bylo na dvou židlích upevněno kruhadlo – monstrum s jezdící ohrádkou pro hlávku zelí a s ostrým nožem kruhadla pod ní.

A začalo se. To měl na starosti tatínek. Nakrouhané zelí padalo do připravených necek, kde se promíchávalo se solí, aby zvláčnělo. Z nadýchané zelné nakrouhané kopice jsem vždycky ujíдалa plnými hrstmi. Přidal se kmín, někdy čtvrtky jablíček a vše skončilo za postupného štouchnutí a dusání v připraveném a pečlivě vymytém škopíku.

Odebírala se zelná šťáva, a tak stále dokola, až tatínkovi vlhlo čelo a bolely ruce. Následovalo zatížení dřevěnými špalíky a kamenem. A potom, šup se škopíkem do sklepa. No posudte sami, není to přímo chemický proces? Ale ten výsledek za pár neděl! Zelí vydrželo celou zimu do poslední hrstičky dobré, křupavé a zdravě kyselé.

Což teprve podzim houbařský? To je pro náš národ kapitola sama pro sebe. Skoro by se mi chtělo zvolat: kdo není houbař, není Čech! Jistě že přeháním. Ale mnozí z vás, kdo teď čtete tyto řádky, mi přikyvujete a mluvím vám z duše. Taková nabídka z lesní podzimní úrody – ta se prostě nedá odmítnout. Hřib pravý, suchohřib – neboli pančák, lišky – někde kuřátka, holubinky – to by byla zvláštní kapitola, křemenáče, kozáci, růžovky (kterým moje babička říkala královny kuchyně), bedly, penízovky, václavky.

Nedá se vyjmenovat veškerá rozmanitost houbařského světa. Pochopitelně, že mluvím o houbách jedlých. Což teprve jejich úprava: nakládání do octa, zmrazení, sušení. Takový řízek z bedly nemá konkurenci, smaženice, růžovky na kmíně. Ta

vůně! Že se vám sbíhají v ústech sliny! Očekávaný houbový podzim je stresujícím obdobím. Když všude kolem v republice rostou a tady na Vysočině se jim nechce – to zažívá houbař muka. Přejde konec září, začátek října a duše houbaře dojde slastného uspokojení.

Konečně! Rostou! Gumáky na nohy, někdy už i teplejší bunda a kšiltovka na hlavu a houbař se noří do luk a lešů, remízků a houštin, nehledě na své zdraví. Prostě své vášni neodolá.

Ještě další podzim nese vzácný přívlastek – bramborový. Je otázkou, zda se pod vyvýšenými brázdami skrývá poklad – bramborový. Je už bramborová na dostatečně uschlá, nevypadala se ke skrytým hlízám pod zemí hraboši, myši, krtci, hryzci? Bude pod každým schnoucím chuchvalcem natě pořádný shluk pěkně urostlých brambor?

Jako slečnu z deváté třídy základní školy mne tak dalece netrápily tyto otázky. Inu, mládí má vždy trochu odlišné starosti od starostí pěstitelů. V podzimní čas sklizně brambor jsme odjeli z jižních Čech (z Českých Budějovic) celá školní třída a kam jinam než na Vysočinu, kraje bramborářského na brigádu. Někdy jsme strávili celý týdenní pobyt u jednotného zemědělského družstva. Pravda, odváděli jsme kus práce. Ráno nás na valník dovezli na pole za notného kodrcání a natrásání.

Někdy už byly přizemní mrazíky, a tak se čekalo, až se vyčáslí. Málem za drkotání zubů a halení se do bund. Mlha se pomalu zvedala, přizemní mrazík mizel. Nastoupily čerty – tedy monstra na vyorávání brambor, a my v odkrytých brázdách s drátěnými košíky za nimi. Zem vlhce voněla a k poledni už se za vyorávací hodné prášilo. Byla legrace, byla bolavá záda, ale bylo to fajn. Chléb s pomazánkami – škvarkovou, vaječnou, masovou – to byly báječné svačiny.

Obědy z družstevní kuchyně, tak ty nebyly nikdy ošizené. Právě hovězí plátky ve svíčkové, klukům bylo nandáno knedlíků, co hrdlo ráčilo, vepřový řízek jako sloní ucho s bramborovým salátem, buchtíčky s krémem, koblihy a tak dále. Skoro se nám po takovém týdnu ani moc do školních lavic nechtělo.

Nyní by mohl následovat podzim rybářský, podzim řepový, vinařský, podzim padajícího listí a tak dále. Prostě podzim je malebný, bohatý, s plnou náručí úrody, jako by nám chtěl vynahrudit to, co nastane, když se žezla chopí zima.

Kalifornský sen Harrisové a jeho česká stopa

Začal v hloubi šedesátých let, a i když sdílím s jeho protagonistkou Harrisovou, že by člověk měl zapomenout na minulost a zamířit vpřed, nedá mi, neohlédnout se.

Zájem o roli zahraničních investic v ekonomickém zázraku profesora Euckena s kancléřem Erhardem v jejich prosperujícím Západním Německu mě přivedl během studia na německé a anglické univerzitě ke kontaktu s evropským Fordem. V jeho centrálách v Kolíně n/R a v Brentwoodu jsem absolvoval několikaměsíční praxe a pak mě pozvali na roční studium do USA. Mělo být završeno v Kalifornii, kde v romantice divokého Západu kovbojů Hollywoodu a drogám holdujících hippies pro mě byly spíš zajímavé převratné objevy v inovačních investicích začínající záplavy vynálezů s jejich pohotovým využitím.

Sen však končí vždy probuzením. Můj o Kalifornii končil v srpnu 1968. Nezbylo než na studium v USA zapomenout, pokud jsem nechtěl emigrovat. Vyhledka, že ztratím domov, budu se v emigraci podílet na likvidaci Československa a pomáhat vstupu zbytku do NATO, mě nelákala.

Kalifornii jsem ale dál zpovzdálí obdivoval. A do USA jsem se mnohem později přece jen dostal. Obchodně do New Yorku, Rochesteru, nejdál do Buffala, ale ne na Západ. Blankyt *California blue* jsem nespatrił. Alespoň jsem podpořil nadšení svého známého. Díky vynikající erudici v IT a vysoce hodnocenému vědeckému článku v prestižním časopisu dostal pozvání k vystoupení na semináři v Los Angeles. Jeho poznatky z Kalifornie byly pro mě ale studenou sprchou; tečkou za mým Kalifornským snem. Zřejmě nejen za mým.

Po absolutní jedničce Miloši Formanovi v českém vydání jeho amerického snu už nikdo z našich osobností tak nezazářil. Na lepší časy se blýská v Americe z Česka jen zbrojařům, vojákům a speciálním službám. Přáno je i lidem sloužícím USA, jako třeba bývalé bakalářské nule v Aspenu vyškolenému zrádci Pirátů, mistru v převleku, zahraničnímu ministru s jeho mentory na Hradě a ve Strakovce. Proč? Na otázku si zkuste odpovědět každý sám. A jak je to s Americkým snem a jeho kalifornským výkvětem v USA?

I u nás zaznamenali ztrátu lesku kalifornského Silicon Valley, ale o příčinách a důsledcích se v Česku dopídíte jen těžko. Stálý zpravodaj ČT a jeho četní další zvláštní zpravodajové se Kalifornii věnují jen občas; výjimečně v souvislosti se senátorkou a viceprezidentkou, uchazečkou o nejvyšší úřad prezidenta Kamilou Harrisovou vzešlou z Kalifornie. Ale její specificky zajímavý vztah k voličsky při volbě prezidenta nejvýznamnějšímu státu kupodivu téměř nezaznamenávají.

Hvězda Harrisové zazářila vedle černé díry nepřízné starobou a neschopností postiženého, jen s obtížemi dosluhujícího prezidenta Bidena. Vydrží ale předtím téměř neviditelná Kamala Harrisová zářit v ostrém střetu s Donaldem Trumpem? Ten to měl v klání s Joe Bidenem téměř v kapse. A to se zdá být nyní přikloněno spíš na stranu nové uchazečky o Bílý dům.

Na první pohled pro Harrisovou hovoří i původ jejích úspěchů. Ten přece vzešel z Kalifornie, kde začal její vzestup do politického nebe přes posty kalifornské prokurátorky a senátorky za nejdůležitější ze států USA v prezidentských volbách; vítěz tam získává ze států unie největší počet volitelů (55).

Bývalá tvář Kalifornie se pohledu na současnou Kalifornii i se svými bývalými úspěchy vyhýbá, vyzývající k pohledu jen vpřed. Proč? Na co se má zapomenout? Zřejmě právě na to, že její Kalifornie, ta nevysněná, s k u t e č n á , s t v á ř í š p í n y , bezdomovců

a úpadku se do prezidentské kampaně Harrisové nějak nehodí.

U nás o nějakém ohrožení Kalifornského snu nenajdete téměř zmínku. Neoficiální slitina cenzury je až na výjimky téměř z titanu. I moje snaha koupit si literaturu o USA z jiného pohledu v Rusku se odrazila od nové železné opony na všechno ruské, kterou Fialova administrativa potichu, ale funkčně spolehlivě uvalila. Objednat jsem si knihu mohl. Finanční restrikce znemožňují knihu koupit; vydavatelství v Rusku ji nelze kvůli sankcím zaplatit. Možná by to šlo přes Slovensko, přes Maďarsko nebo jinou „méně demokratickou“ zemi než je Fialovo Česko. Třeba přes Rakousko. Ale ani tam nemám už žádné kontakty. A tak mi zřejmě bude pohled na Kalifornský sen z Ruska odepřen.

Přitom situace u našich sousedů, třeba v Německu, je úplně jiná. Ale němčině se u nás příliš nepopřává a tak se vynikajícímu týdeníku *Der Spiegel* věnuje neprávem mizivá pozornost. Právě ve Spiegelu totiž vyšel v kulturní rubrice o Kalifornii zajímavý článek o „Ztraceném ráji“ (*Das verlorene Paradies*). Doplníuje obrázek ztraceného Kalifornského snu z návštěvy USA mého známého IT experta.

Z Bulváru hvězd cesta hanby

Je tam pořád plno; i na dlažbě s hvězdami velikánů filmu je stále víc bezdomovců. Vloni jich tam, i v dalších kalifornských centrech, napočítali 75 000. Spiegel uvádí, že letos jich bude o mnoho víc. Jen na pohlednicích vypadá ještě všechno skvěle. Skutečnost ale zklame. Kromě špíny přibýlo zdrogovaných fetišků. Mohou být nebezpeční. Spiegel uvádí případ německého turisty: když si chtěl pořídit selfie s přítelkyní na plážové promenádě v Santa Monice, zdrogovaný bezdomovec ho napadl nožem. Zraněnému zachránila život záchranka a okamžitá operace. Slavný Bulvár hvězd v Los Angeles známý s udělování filmových Oscarů, místní nyní nazývají „Cestou hanby.“

Podél jiné cesty mezi Los Angeles a San Franciskem, táhnoucí se lesy až vrcholům vyvýšenin, byla spousta luxusních sídel. Požáry sežehly překrásné lesy, jen tam o rozloze 1500 km čtverečních, i s výstavními vilami prominentů. Ohně v Kalifornii jsou permanentní hrozbou. I tím trpí také donedávna chlouba Kalifornie – výnosná produkce filmů. Od loňského roku táhnoucí se spory mezi herci, pracovníky a vládoucím všemocným konsorciem, se přelily do neko-nečných stávek. Nové filmy se prakticky netočí. Většina toho, co přece jen vznikne, za moc nestojí. V září modrého nebe Kalifornie filmové hvězdy blednou a nové nezáří.

Symbol Kalifornie

Schwarzenegger

Jeho filmová hvězda byla dlouho na nebi Hollywoodu stálicí. Po dvě volební období vládl v Kalifornii i jako guvernér s uspokojivými výsledky právě v dnes požáry tolik ohroženém životním prostředí. Redaktoři Spiegelu ho zastihli stále aktivního, svěže vypadajícího v rozhovoru s guvernérem New Hampshire:

„Proč zemřel ve svých 76, když byl do té doby stále v dobré formě?“ - Sportovcům, jeho četným fandům známá hvězda amerického fotbalu Carl Wheathers a v úspěších osmdesátých let známý herec po boku Schwarzeneggera. O půl roku mladší než on, vždy v dobré formě. A najednou, z ničeho nic tu není. Kdyby mu bylo aspoň 86. Proč zemřel, když mu bylo o deset míň! To je pro Schwarzeneggera ve stejném stáří jako nebohý Wheathers choulostivé téma.

Ale snad nebude tak zle. Právě když tyhle řádky píšu, se proháněl „Terminátor“ na kole Prahou. Den poté objektiv fotoaparátu zastihl usměvavého Schwarzeneggera v Budapešti s Viktorem Orbánem. Nepřipouští porážku bez další možnosti úspěšného začátku ani v Kalifornii. Ale Němci v pohledu redaktorů Spiegelu nešetří skepsí.

Vedle přetrvávajícího optimismu Schwarzeneggera představují miliardáře Greye Johnsona. Ten se rozhodl být věčně mladým. Doslova se nechal zabetonovat do od světa vysokými zdmi odděleného sídla. I přístup vzduchu je tam pouze přes několikere filtrační zařízení. Dovolí si pozřít jen přísně tříděnou a dávkovanou zeleninu s ovocem, spoléhaje na výživové preparáty v polykaných 100 tabletách denně.

Tým vědců dohlížel na podrobně vypracovaný, striktně uplatňovaný a pečlivě kontrolovaný životní rytmus se zapojením umělé inteligence. Algoritmům AI je podřízen i výběr dívky pro sex; partnerka mimo jiná omezená nesmí obtěžovat postelovými rozhovory. Spí v oddělené ložnici. Nepřipadá v úvahu ani společná dovolená na slunečné pláži u moře.

Jak jinak; Projekt nekonečného zdraví vyvrcholil těžkými depresemi miliardářského čtyřcátníka. Johnson už zase začal jíst a pít bez omezení a užívat života jak se patří.

JOSEF ONDROUCH

Česká tvář

nového probuzení

Snaha také o zcela nový začátek mě zaujala u Harrisové. Vyzvedla ho v předvolebním duelu s Donaldem Trumpem. Zatímco Trump burcuje pro obnovu té donedávna vévodící role USA a volá: „Učiňme Ameriku opět velkou!“, Harrisová vyzývá frustrované a opakovaně zklamané Bidenovy voliče: „*Zapomeňme na to staré, vytvořme vše úplně nové, lepší!*“

Pokud by se jí zdařilo v její Kalifornii, kde byla prokurátorkou a senátorkou, vymazat to staré a nevábne, za co tam sama zodpovídala, byl by to pozoruhodný předvolební tah. V pohledu mého známého, jeho i mého zklamání z Kalifornie, se mi to jeví téměř nemožné. Ale zdá se, že mladě vypadající Harrisová v kontrastu vedle starého, s pochybeními a neúspěchy známého obrazu prezidenta Bidena, by jako nová, mladší volba mohla být alternativou i proti staršímu Trumpovi.

Vírou v úspěch s obrodou USA i Kalifornie není osamocena. A tato nová naděje v Kalifornii má české jméno.

Jan Šrámek, původem Čech, už bez diakritického háčku a čárky, po studiu v Cambridge a na London School of Economics, získal prestižní džob u Goldman Sachs. Zřejmě poučen z obrovské hypotéční a finanční krize let 2007 až 2009, ve které tato banka sehrála neblahou roli, se rozhodl sám už jako miliardář vsadit na filantropii v kombinaci s hyperkapitalismem.

S movitými pozůstalými po úpadkem postíženém Silicon Valley Andreessen Horowitzem, Reid Hoffmanem z Linkedlnu a dalšími miliardáři prostřednictvím nastrčené společnosti v Baltimoru, multimiliardář Sramek skupuje pozemky v okrese Solano. Už jich nakoupil téměř za miliardu dolarů. Jsou tam romantické pahorkatiny v mírných svazích střídavě pokryté poli usedlostí se zbytky lesů a loukami svažujícími ke klikatící se řece Rio Vista. Sramek vlastní oblast dvakrát větší než San Francisco. Projekt podporovaný miliony investorů, nazval *California Forever*.

Kalifornie navždy má představit znovuzrození amerického snu kdysi blankytnou modří zářivé Kalifornie bez fetišků, bezdomovců, zbavené špíny a beznaděje. Něco jako Singapur, který také zázračně přeměnili ze strašného, močály, komáry a malárií ovládaného japonského koncentráku *Krále Krysy*, v prosperující překrásné město, kde téměř harmonicky spolu žijí menšinové Malajci, početnější Indové a většinově vládoucí Číňané. Zůstalo tam i staré Čínské město Singapuru, jako ukázkový skanzen pro turisty, který jsem i já při pobytech v Asii už před léty obdivoval.

V malém mi Singapur připomíná ve velkém Čínu a symbol jejich proměň Sen-čen. Toto megaměsto je velkým zázrakem vzniknuvším z uboze malé rybářské vesničky přikrčené k prosperujícímu Hongkongu. Už před dvaceti lety, kdy jsem Sen-čen poznal, byl ale moderním velkoměstem rovnajícím se těm lepším v Evropě.

Dnes jich většinu překonává. Představuje čínské dokonalejší vydání Silicon Valley. Ale na rozdíl od krachujícího amerického bývalého velkého kalifornského snu, zůstává Sen-čen dál skvěle se rozvíjející jako celá Čína. Větší v tom, že odstranil bídu a nečerpá energii z protikladu mezi bohatstvím a nemajetnými na nejnižším stupni trvalé beznaděje, jako neutěšený americký obraz kalifornského snu podaný německým Spiegelem.

Vyhledku na lepší časy vzbuzuje Sramkův projekt *California Forever*. Ale i kdyby vše vyšlo a nové, čisté město plné bohatství a cílevědomě zaměstnaných lidí vzniklo, změní to dál existující spoušť v bezprostředně sousedícím San Francisku a Los Angeles?

Na to se přece nedá zapomenout, a dál existující nevábna, přetrvávající minulost v sousedství se nedá vymazat, jak se o to snaží Kamala Harrisová, uchazečka o Bílý dům, možná budoucí prezidentka USA podporující válku na Ukrajině. Bude zvolena? Nebo zvítězí s nadějnější znějícími sliby míru Donald Trump.

Ilustrační foto: **Filip Havlík**

ZDENĚK HALLA: RAJČATA. Namalováno na letním výtvarném plenéru, který v obci Malá Losenice (okres Žďár nad Sázavou) uspořádala manufaktura pro výrobu malířských plátén Janáček ART.

OBČIANSKE ZMIERENIE, ALEBO PRAVICOVÁ DIKTATÚRA?

Časť súčasnej slovenskej opozície navrhuje štátny sviatok k výročiu Sviečkovej manifestácie, ktorá sa odohrala 25. marca 1988 a proklamovala náboženské práva a slobody.

Ide o úsilie zvýšiť význam doterajšieho pamätného dňa. Vystáva však otázka, prečo iniciátori nemajú záujem zdôrazniť dôležitosť oveľa podstatnejšieho pamätného dňa našich moderných dejín, ktorým je vyhlásenie Slovenska za samostatnú cirkevnú provinciu 30. decembra 1977.

Treba poznamenať, že pápež Pavol VI. ju zriadil na základe rokovaní medzi Svätou stolicou a vládou Československej socialistickej republiky (ČSSR) a že **tento akt je prvým medzinárodným uznaním slovenských hraníc**.

Aktuálne nedoceňovanie uvedenej prelomovej historickej udalosti dozaista vyplýva zo skutočnosti, že **zásluhu** na ustanovení Slovenska ako samostatnej cirkevnej provincie, nemajú nijakí disidenti, ale vtedajší minister zahraničných vecí ČSSR Ing. Bohuslav Chňoupek, ako aj prezident ČSSR a gene-

rálny tajomník Ústredného výboru Komunistickej strany Československa (ÚV KSČ) JUDr. Gustáv Husák, CSc.

Zrejme nie je nutné podrobne analyzovať a komentovať načrtnuté súvislosti, preto sa obmedzím iba na konštatovanie, že spomínaní štátnici zostanú navždy zapísaní do dejín ako osobnosti so strategickým myslením, predvídajúcim rozličné možnosti geopolitického vývoja v rozpätí celých desaťročí či dokonca storočí.

Na rozdiel od dnešných duševných malorolníkov na parlamentnej pôde i mimo nej, v ktorých konaní sú rozhodujúcimi vlastnosťami bezbrehá zlomyselnosť a nekonečné podnecovanie spoločenských konfliktov.

Alebo sa naozaj niekto naivne domnieva, že cieľom radikálneho klerikalizmu a permanentného antikomunizmu je zmierňovanie napätia, a nie rozduchavanie studenej občianskej vojny, vedúcej k nastoleniu pravicovej diktatúry?

PAVOL JANÍK

Valná hromadu Výboru národní kultury se koná v sobotu 23. listopadu 2024 od 10. hodiny v Praze 1, Politických vězňů 9, 2. patro, místnost č. 116. Program: zpráva o činnosti a hospodaření, zpráva kontrolní komise, zpráva o časopisu Lípa, návrhy kulturních akcí, diskuse.	Valná hromada Unie českých spisovatelů je svolána na sobotu 23. listopadu 2024 od 13. hodiny v Praze 1, Politických vězňů 9, místnost č. 116. Program: Zpráva o činnosti a hospodaření, úprava stanov, volba předsednictva a předsedy, dis- kuse.
---	---

JAK VEJCE VEJCI

MILAN BLAHYNKA

Nejsem sám, kdo v posledních letech uvítal, že česká veřejnoprávní televize na svém druhém programu opakovaně reprízuje filmy s Delonem, Belmondem, Gabinem, Venturou aj. Jejich profesionální virtuozyta a humanistické pojetí se ukázalo zahanbující mírou nad produkcí, která se k nám dováží dnes, nad kriminálkami a detektivkami ohromujícími a ohlušujícími zběsilostí, rezignací na dějovou logiku a absencí pravděpodobného způsobu vyšetřování.

Nejsem sám, kdo pochopil, že reprízy mají smysl pro dříve narozené, kteří si vychutnávají intelektuální, logické a elegantní pátrání po pachatelích a objevují půvab jednotlivých pasáží, ale reprízy zprostředkovávají poznání teď už klasických filmů i dětem z 90. let

a mileniánům, pokud se k obrazovce dostanou.

Nejsem sám, kdo však má už neustálého reprizování filmů zaručujících pořád vysoký stupeň kýžené sledovanosti dost a hledá, na jaký kanál přepnout, a uvítal, že paralelně s Mužem z Ria nebo s Profesionálem, tedy s Belmondem, běží na jedničce seriál **Komisařka Florence**, a komu se při tom vybavil seriál *Julie Lescautová*.

Abychom věřili, že tu je společnost pořád ještě v pořádku

Obě jsou to francouzské policistky, jedna na smyšleném pařížském předměstí, druhá kdesi na francouzském pobřeží, obě komisařky, obě

rozvedené, ale matky neposlušných adolescentů, kteří se časem míchají úspěšně do vyšetřování, Julie má tři dcery, z nichž nejstarší se osvědčí jako právnička, Florence má syna, který – rovněž proti vůli matky – se osvědčí jako nadaný adept investigativní žurnalistiky, obě komisařky mají konflikty s prokurátory, kteří jim vyměřují šibeniční lhůty k rozřešení případu. Obě mají oporu v černošské postavě mezi podřízenými, Julie v mohutném rozvázném empatickém silákovi, druhá v sexuální empatické krasavici, na obou policejních služebnách – ta Florencina je mnohem zalidněnější – panuje mezi podřízenými jak solidarita, tak řevnivost a napětí, a také recepční na té služběně u Florence jako by z oka vypadla recepční u Julie, ne postavou, je velmi těl-

natá, ale svým osudem i trochu pletichářským konáním. I příběhy nového seriálu se podobají jako vejce vejci, ovšem jsou to vejce z odlišné doby, která, byť nebyla ani před víc než půlstoletím idylická a surových zločinů prosta, dále zesurovatěla a je mnohem komplikovanější.

Myslím, že poslední série seriálu Julie Lescautová měly klesající úroveň, Julie povýšená a přeložená do honosnějšího prostředí už ztratila svůj šarm, a tak se šťastně zrodil nový seriál, který ji naléhavě připomíná, ale je už dnešní. I jeho ústřední postava je sice také empatická a lidská, ale i zjevem a jednáním drsnější. Co zůstalo, je smírné vyústění jednotlivých příběhů.

Slouží témuž cíli: má přesvědčit, že tu je společnost pořád ještě v pořádku.

V Betlémské kapli: Jan Žižka 600, Bedřich Smetana 200

Pražská diecéze Církve československé husitské ve spolupráci s Českým vysokým učením technickým a Vojenským historickým ústavem druhý říjnový víkend v Betlémské kapli v Praze uspořádala náboženskou a kulturní slavnost k 600. výročí skonu Jana Žižky z Trocnova a Kalicha.

V páteční odpoledne, 11. října, přesně v den Žižkova úmrtí u Příbyslavi, se po úvodním chorálu sextetu Ústřední hudby Armády ČR konala slavnostní bohoslužba, kterou celebroid patriarcha ČČSH Tomáš Butta a kázání pronesl biskup David Tonzar. Bohoslužbu na varhany doprovázel Michal Hanzal. Po přijímání pod obojí zazněla světová premiéra kantáty Jana Krčky v provedení Musiky Bohemiky a sólisty Karla Jakubů.

Co bylo k vidění

Tzv. Žižkův meč z Královského muzea ve Stockholmu (promluvil o něm velvyslanec Švédska v České republice Fredrik Jörgensen), Časlavská kalva (část Žižkovy lebky), Jistebnický kancionál (jeden z nejvýznamnějších hudebních rukopisů pozdního středověku, při-

bližně z let 1420-1425), vykopávky z Žižkova hradu Kalich a fotografie Ivo Havlíka z Příbyslavi - ze zříceniny hradu Ronov, v jehož zdech husité ukryli Žižkovy ostatky před jejich transportem do Hradce Králové, z obce dnešního názvu Žižkovo Pole, kde rovných 150 let stojí Žižkova mohyla postavená z podnětu příbyslavského rodáka, nakladatele a encyklopedisty Jana Otty podle projektu architekta Antonína Wiehla.

Jan Hus – mučedník nebo zbytečná oběť?

V sobotu 12. října proběhl interaktivní program pro děti Poznej Žižku!, zazněla historická přednáška prof. Jana B. Láška, komponované pásmo Jana Potměšila Jan Hus – mučedník nebo zbytečná oběť? a historická přednáška prof. Petra Čorneje.

Sobotní den byl zakončen večerním koncertem kapely Klíč.

Zápas o Žižku ani dnes nekončí

V neděli po polední bohoslužbě posluchači vyslechli ukázky z rekonstrukce husitské české mše a z Jistebnického kancionálu, Čtení a hovory pod husitů prapory od M. Hrušky a V. Udatného. V premiéře byl promítnut film Jan Žižka a Jan Amos Komenský aneb imaginace pravděpodobnosti, po jeho skončení se diváci setkali s představitelem Žižkovy role Ivanem Barešem.

Nedělní program slavnostně uzavřel koncert nazvaný „Smetana 200 - Žižka 600“ v provedení Orchestru a Sboru Univerzity Karlovy a dalších pěveckých sborů pod taktovkou britského dirigenta a muzikologa arménského původu Haiga Utidjiana; zazněly skladby Tábor, Blaník, Česká píseň a další. (více k události str. 21)

Návštěvníci Betlémské kaple si mohli odnést sice drobnější, ale obsahově, ilustrativně a graficky skvěle připravenou publikaci Petra Čorneje, kterou autor končí těmito slovy: „Zápas o Žižku ani dnes nekončí. Jeho význam jako velké a mimořádné osobnosti českých i evropských dějin však nemůže nikdo vážně zpochybnit“.

Fotofejeton: **IVO HAVLÍK**

